

Kod kolegija					
Naziv kolegija	HRVATSKO RODOVSKO PLEMSTVO				
Opći podaci					
Studijski program	Preddiplomski studij povijesti – izvanredni studij			Godina	2
Nositelj/nositeljica kolegija	Dr. sc. Robert Kurelić, viši asistent				
Status kolegija		Obvezan	X	Izborni	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave					
			Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS koeficijent opterećenja studenta				5	
Broj sati po semestru <i>Prilagođena satnica: 9 (6P - 3S - 0V)</i>				45 (2P – 1S – 0V)	
Ciljevi kolegija, metode i ishodi					
Temeljni cilj kolegija je upoznati studente s bitnim problemima razvoja elitnog dijela hrvatskoga srednjovjekovnog društva, ne samo u domaćem, već i u širem kontekstu povijesti srednjoeuropskog prostora. Predmet obuhvaća razdoblje od prvih spomena starohrvatskih plemićkih rodova (sthrv. <i>pleme</i>, lat. <i>genus, generatio</i>) do početaka njihova osipanja i konačnog nestanka u vrijeme osmanskog pritiska na srednjovjekovne hrvatske zemlje. S obzirom na funkcionalni zadatak kolegija, studenti će tijekom nastave i pripreme gradiva za usmeni ispit formirati objektivan sud, te razviti smisao za ocjenu uloge plemstva u izgradnji vrijednosnih sustava srednjovjekovlja, bez kojih je povijest moderne Hrvatske nezamisliva.					
Ciljevi u terminima očekivanih rezultata: Studenti će nakon odslušanog kolegija u ovom semestru biti osposobljeni za: 1. pravilno definiranje i uporabu temeljnih pojmova vezanih uz hrvatsko srednjovjekovno plemstvo; 2. razvijanje vještina prepoznavanja, analiziranja i interpretiranja političke, vojne, gospodarske, društvene, vjerske, intelektualne i kulturne uloge plemstva u hrvatskoj srednjovjekovnoj povijesti; 3. kreativno povezivanje (sintezu) stečenih znanja i vještina kako bi se dokučile običajne norme ponašanja među pripadnicima plemenitih rodovskih zajednica te predložili okviri unutar kojih su te zajednice djelovale u hrvatskim srednjovjekovnim zemljama; 4. kritičku ocjenu, ne samo kvantitativnih, već i kvalitativnih podataka relevantnih za uzajamnu usporedbu/komparaciju plemenitih rodovskih zajednica poteklih s različitih hrvatskih, ali i s područja srednjoeuropskih srednjovjekovnih i zapadnoeuropskih kraljevstava – zemalja tzv. “brojnog plemstva” (Irska, Škotska, Bretagna, Kastilja, Aragon, Poljska, Ugarska).					
Preduvjeti, korespondentnost i korelativnost					
Kolegij <i>Hrvatsko rodovsko plemstvo</i> korespondira i korelira sa svim edukacijskim modulima studija povijesti, te sa studijima srodnim povijesnoj znanosti (sociologija, antropologija, ekonomija, demografija, etnologija, arheologija, povijest umjetnosti itd.) s čime je omogućena veća mobilnost i fluktuacija studenata tijekom njihova studija i mogućnost prelazaka s preddiplomskih na druge diplomatske studije. Na Sveučilištu Jurja Dobrića u Puli kolegij korespondira s preddiplomskim studijima hrvatskog i latinskog jezika, osobito s kolegijima povijesti jezika i književnosti srednjeg vijeka. Predznanja koja se očekuju u skladu su sa srednjoškolskim programima nastave povijesti (s naglaskom na poznavanje društvene povijesti).					
Sadržaj kolegija					
Sadržaj kolegija obuhvaća: 1. Uvod; 2. Od doseljenja preko nastanka do raseljeničke krize i nestanka rodova; 3. Gospodarska podloga plemićkih rodova; 4. Sazrijevanje zajednica plemenitih ljudi; 5. Političke ideje, intelektualna i kulturna nadgradnja hrvatskog srednjovjekovlja proizašla iz djelovanja plemićkih rodova. Detaljan je sadržaj kolegija dijelom Kalendara nastave (pogledajte u nastavku)!					

Način izvođenja nastave i usvajanje znanja (označiti masnim tiskom)				
Predavanja	Seminari i radionice	Vježbe	Samostalni zadatci	Multimedija i internet
Obrazovanje na daljinu	Konzultacije	Laboratorij	Mentorski rad	Terenska nastava
Napomene: Nastavu nositelj kolegija izvodi na način da ima dva sata tjedno u koja su uključena predavanja, seminari, multimedija i internet, a po jedan je sat tjedno angažiran u radu sa studentima putem konzultacija, mentorskog rada, te davanja smjernica kako bi se obavili samostalni zadaci. Od ponuđenih pet cjelina “Sadržaja kolegija” tri će cjeline odraditi nositelj kolegija putem predavanja, a preostale dvije cjeline studenti kroz samostalne zadatke multimedije, internet i konzultacije. Seminarski se dio odnosi na individualni i rad po skupinama koji će na koncu rezultirati pisanim uratkom, sa znanstvenim aparatom, koji student/studentica mora predati do kraja semestra, ako je odabrao seminar kao dio završnog ispita.				
Studentske obveze				
– Pohađati nastavu i aktivno sudjelovati u nastavnome procesu (dozvoljena najviše 4 izostanka s nastave); – Istraživati i pripremati se za nastavu (ako se nisu ispunile zadane obveze, te se nije pripremilo planirano gradivo za naredno predavanje, studentu/studentici se upisuje nulta bodovna/postotna vrijednost onog segmenta nastavne obveze koja je morala biti ispunjena); – Pisati domaće uratke (analiza dokumenata pisanih latinicom, ćirilicom i glagoljicom na hrvatskom i latinskom jeziku i objavljenih u diplomatičkim zbornicima); – Uspješno proći dvije provjere znanja (dva kolokvija u obliku pisanih testova); – Uspješno položiti završni ispit.				
Praćenje i ocjenjivanje studenata (označiti masnim tiskom)				
Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Domaći uradak	
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje	
Projekt	Kontinuirana provjera znanja	Referat	Praktični rad	
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava prijenosa bodova				
OBVEZE	SATI (procjena)	ISHODI UČENJA	UDIO U ECTS-u	UDIO U OCJENI
pohađanje nastave i aktivnost u nastavi	20 (4 moguća izostanka) x 0,75 (školski sat = 3/4 sunčana sata)	1 – 4	0,5	maksimalno 10%
istraživanje i priprema za nastavu	40 x 0,75	1 – 4	1	maksimalno 20%
domaći uradak (4 uratka)	16 x 0,75	1 – 4	0,4	maksimalno 8% (2 + 2 + 2 + 2%)
provjera znanja tijekom nastave (2 kolokvija)	64 x 0,75	1 – 4	1,6	maksimalno 32% (16 + 16%)
završni ispit	60 x 0,75	1 – 4	1,5	maksimalno 30%

Dodatna pojašnjenja:

Pohađanje je nastave obvezno. Tolerira se 30% izostanaka (dakle, 4 izostanka). Da bi se pristupilo završnome ispitu, potrebno je do kraja redovite nastave iz svakoga segmenta predmeta doseći minimalni broj bodova (veći od 1), odnosno postotaka (viši od 20%) pa je upravo zato i pohađanje nastave u konačnici važno u zbiru bodova/postotaka.

Istraživanje i priprema za nastavu izravno su vezana za rad na seminaru i gradivu koje slijedi u redovitoj nastavi na je priprema istih obveza.

Studentice/studenti su dužni pisati **domaće uratke** i sve ih predati predmetnom nastavniku do kraja semestra. Domaći uratci su uvjet za izlazak na završni ispit u svim ispitnim rokovima.

Tijekom semestra se pišu **2 provjere znanja** (kolokviji sredinom travnja i u zadnjem terminu svibnja). U zadnjem semestralnom terminu (koji najčešće pada u drugi tjedan lipnja) je **dodatni rok** za provjeru znanja za one koji nisu pristupili provjerama u redovitim rokovima ili nisu ostvarili minimalni postotak prolaznosti. Taj dodatni kolokvij se ocjenjuje kumulativno prema proporcionalnome postotku. Primjer kolokvija će studentice/studenti dobiti već na početku predavanja.

Po završetku semestra pristupa se **završnome ispitu**, kojemu se može pristupiti maksimalno 4 puta u točno naznačenim terminima ispitnih rokova već na početku akademske godine samo ako se tijekom semestra ostvarilo preko 20% ocjene.

Ako **se preuzme obveza** pisanja seminarskog rada, tada taj rad postaje dijelom **završnog ispita** koji vrijedi 20%, a drugi dio završnog ispita čini usmeno ispitivanje i vrijedi 10%. U takvom je slučaju seminarski rad uvjet za izlazak na usmeni dio završnog ispita u svim ispitnim rokovima. Za usmeni će se ispit u tom slučaju morati pripremiti gradivo s popisa "Obvezne literature".

Ako **se ne preuzme obveza** pisanje seminarskog rada, tada će se **završni ispit** obaviti usmenim ispitivanjem u vrijednosti od 30% ocjene. Za taj će se ispit morati pripremiti gradivo (sveukupno ne kraće od 300 stranica) s popisa "Obvezne literature" i jedan ili više naslova po vlastitom odabiru s popisa "Izborne literature" od kojih barem jedan mora biti na stranom jeziku.

U **konačnu ocjenu** ulaze rezultati sviju navedenih segmenata ocjenjivanja unutar *Europskog sustava prijenosa bodova*.

Pohađanje i aktivnost u nastavi ocjenjuje se na sljedeći način:

- 0% = Ne dolazi na predavanja i konzultacije.
- 2% = Prisustvuje predavanjima, ne sudjeluje u radu i diskusijama te ne postavlja pitanja.
- 4% = Prisustvuje predavanjima, sudjeluje u radu i diskusijama, ali iste pate od većih nedostataka.
- 6% = Prisustvuje predavanjima, sudjeluje u radu i diskusijama u kojima su vidljivi manji nedostaci.
- 8% = Prisustvuje predavanjima, sudjeluje u radu i diskusijama koje su valjano argumentirane.
- 10% = Prisustvuje predavanjima, pokazuje visok stupanj zainteresiranosti za kolegij, uvijek sudjeluje u radu i diskusijama postavljajući pitanja i problematizirajući zadane sadržaje.

Istraživanje i priprema za nastavu ocjenjuje se ovako:

- 0% = Ne priprema zadano gradivo koje je temelj za sljedeće predavanje niti pokazuje rezultate u traženju bibliografskih referenca potrebnih za pripremu seminarskog rada.
- 4% = Redovito pripremi zadano gradivo za sljedeće predavanje, ali ostaje na razini prenosa prikupljenih informacija; pronalazi zadanu literaturu za seminarski rad bez volje za dodatnim samostalnim istraživanjem.
- 8% = Redovito pripremi zadano gradivo za sljedeće predavanje, ali prikupljene informacije nisu ispravno analizirane; na temelju zadane literature neselektivno pronalazi novu potrebnu za izradu seminarskog rada.
- 12% = Redovito pripremi zadano gradivo za sljedeće predavanje, prikupljene su informacije u najvećoj mjeri ispravno analizirane; na temelju zadane literature pronalazi novu potrebnu za izradu seminarskog rada.
- 16% = Redovito pripremi zadano gradivo za sljedeće predavanje, priprema je korektna, dobrovoljno sudjeluje u nastavnome procesu; na temelju zadane literature pronalazi novu i od predmetnog nastavnika traži dodatne informacije potrebne za izradu seminarskog rada.
- 20% = Redovito pripremi zadano gradivo za sljedeće predavanje, selektira, tumači i kritički ocjenjuje informacije prikupljene tijekom pripreme za nastavu; donosi dodatne materijale koji su pronađeni tijekom istraživanja za izradu seminarskog rada.

Domaći uradak ocjenjuje se ovako:

- 0% = Uradak nije napisan u zadano vrijeme.
- 0,4% = Uradak je na vrijeme predan, ali nije kritički analiziran ili nije slijeđen zadani napatuk o pisanju rada.
- 0,8% = Uradak sadrži zadane naputke o pisanju rada, ali su uočeni nedostaci u formalnome i veći nedostaci u sadržajnome oblikovanju rada.
- 1,2% = Uradak sadrži zadane naputke o pisanju rada, ali su uočeni manji nedostaci u sadržajnome oblikovanju rada.
- 1,6% = Uradak sadrži zadane naputke o pisanju rada, učinjena je korektna analiza podataka, ali komentari nisu obogaćeni podacima iz prateće ispitne i znanstvene literature.
- 2% = Uradak sadrži zadane naputke o pisanju rada, učinjena je korektna analiza podataka, komentari su detaljni i potkrijepljeni podacima iz literature što sve zajedno čini zaokruženu cjelinu; i u formalnome, i

u jezičnome, i u sadržajnome smislu.

Kolokviji se ocjenjuju na sljedeći način (ali i detaljnije prema proporcionalnome postotku):

manje od 50% točnih odgovora	=	0%	ocjene
od 51% do 60%	=	8,1 do 9,6%	ocjene
od 61% do 70%	=	9,7 do 11,2%	ocjene
od 71% do 80%	=	11,3 do 12,8%	ocjene
od 81% do 90%	=	12,9 do 14,4%	ocjene
od 91% do 100%	=	14,5 do 16,0%	ocjene

Završni ispit ocjenjuje se na sljedeći način:

manje od 50% točnih odgovora	=	0%	ocjene
od 51% do 60%	=	15,1 do 18,0%	ocjene
od 61% do 70%	=	18,1 do 21,0%	ocjene
od 71% do 80%	=	21,1 do 24,0%	ocjene
od 81% do 90%	=	24,1 do 27,0%	ocjene
od 91% do 100%	=	27,1 do 30,0%	ocjene

Prema **Pravilniku o ocjenjivanju** konačna se ocjena dobiva na sljedeći način:

A = 90 – 100%	5 (izvrstan)	= 89 – 100% ocjene
B = 80 – 89,9%	4 (vrlo dobar)	= 76 – 88,9% ocjene
C = 70 – 79,9%	3 (dobar)	= 63 – 75,9% ocjene
D = 60 – 69,9%	2 (dovoljan)	= 50 – 62,9% ocjene
E = 50 – 59,9%		

Popis literature

Obvezna literatura

1. Vjekoslav **Klaić**, Hrvatska plemena od XII. do XVI. stoljeća, *Rad JAZU* 130, Zagreb 1897., str. 1-85.
2. Damir **Karbić**, Hrvatski plemićki rod i običajno pravo, *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti HAZU* 16, Zagreb 1998., str. 73-117.
3. Marija **Mogorović**, *Dvanaest plemenitih rodova – (ne)riješen problem hrvatske historiografije?*, Pula: Diplomatska radnja na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta, 1999 [u pripremi za tisak].

Izborna literatura

1. Stjepan **Antoljak**, Izumiranje i nestanak hrvatskog plemstva u okolici Zadra, *Radovi Instituta JAZU u Zadru* 9, Zadar 1962., str. 55-115.
2. ———, *Pacta ili concordia od 1102. godine*, Zagreb: Sveučilište u Zagrebu i dr., 1980.
3. Miho **Barada**, *Hrvatski vlasteoski feudalizam*, Zagreb: JAZU, 1952.
4. ———, *Lapčani*, *Rad JAZU* 300, Zagreb 1954., str. 473-535.
5. Ante **Birin**, *Knez Nelipac i hrvatski velikaški rod Nelipčića*, doktorska disertacija, Zagreb: Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta, 2006.
6. Pál **Engel**, *The Realm of St. Stephen. A History of Medieval Hungary, 895–1526*, London – New York: I. B. Tauris Publishers, 2001.
7. Erik **Fügedi**, *The Elefánthy. The Hungarian Nobleman and His Kindred*, Budapest: CEU Press, 1998.
8. Antoni **Gąsiorowski** (ed.), *The Polish Nobility in the Middle Ages; Anthologies*, Polish Historical Library, no. 5, Wrocław et al.: Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, 1984.
9. Stjepan **Gunjača**, Problem sastavka “Qualiter et cum quo pacto...” poznatog pod nazivom “Pacta conventa” i njegovo rješenje, u: isti, *Ispravci i dopune starijoj hrvatskoj historiji*, knj. 4, Zagreb: ŠK, 1978., str. 205-441.
10. Ljudmil **Hauptmann**, Podrijetlo hrvatskog plemstva, *Rad HAZU* 273, Zagreb 1942., str. 79-112.
11. Jacques **Heers**, *Family Clans in the Middle Ages*, Europe in the Middle Ages, vol. 4, Amsterdam – New York – Oxford: North Holland Pub. Co., 1977.
12. David **Herlihy**, *Medieval Households*, Cambridge – London: Harvard University Press, 1985.
13. Ivan **Jurković**, Vrhrički i hlivanjski plemeniti rod Čubranića do sredine 15. stoljeća. Njihov društveni položaj, prostorni smještaj, posjedi i gospodarska moć, *Zbornik OPZ HAZU* 24, Zagreb 2006., str. 25-69.
14. ———, *Berislavići Vrhrički i Malomlački*, Velika Gorica – Vrlika: Muzej Turoropolja, 2011. [u

- pripremi za tisak].
15. ———, Ugrinovići od Roga – Raseljena obitelj plemenitog roda Šubića Bribirskih za trajanja osmanske ugroze, *Zbornik OPZ HAZU*, vol. 26, 2008., str. 71-85.
 16. Damir **Karbić**, Agrarni odnosi na području Lučke županije krajem XIV. stoljeća, *Historijski zbornik*, god. XLIII, br. 1, Zagreb 1990., str. 17-24.
 17. ———, *The Šubići of Bribir. A Case Study of a Croatian Medieval Kindred*, Budapest: PhD Thesis on Medieval Department of Central European University, 2000.
 18. ———, Plemstvo – definicija, vrste, uloga, *Povijesni prilozi*, 31, Zagreb 2006., str. 11-21.
 19. Marija **Karbić**, Heiratsstrategien des Kleinadels von Turopolje (Slawonien) im späten Mittelalter, *East Central Europe/ECE*, vol. 29, part 1-2, Budapest 2002., str. 167-176.
 20. ———, *Rod Borića bana. Primjer plemićkog roda u srednjovjekovnoj Požeškoj županiji*, Zagreb: Doktorska disertacija na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta, 2005.
 21. Nada **Klaić**, Plemstvo dvanaestero plemena kraljevine Hrvatske, *Historijski zbornik*, god. IX, br. 1, Zagreb 1956., str. 83-100.
 22. ———, Postanak plemstva dvanaestero plemena kraljevine Hrvatske, *Historijski zbornik*, god. XI-XII, br. 1, Zagreb 1959., str. 121-163.
 23. Vjekoslav **Klaić**, *Bribirski knezovi od plemena Šubić do god. 1347.*, Zagreb: MH, 1897.
 24. ———, Županija Pset (Pesenta) i pleme Kolunić. Prilog za historiju diaspore hrvatskih plemena, *Vjesnik Hrvatskog arheološkog društva*, n. s. XV, Zagreb 1928., str. 1-12.
 25. Maurizio **Levak**, Podrijetlo i uloga kmetâ u vinodolskom društvu XIII. stoljeća, *Zbornik OPZ HAZU* 19, Zagreb 2001., str. 35-81.
 26. Ivan **Majnarić**, Plemićka obitelj Kučića – Prilog poznavanju roda Nadinskih Kačića, *Zbornik OPZ HAZU* 23, Zagreb 2005., str. 25-46.
 27. ———, Plemićka obitelj Radinića, ogranak nadinskih Kačića, *Zbornik OPZ HAZU* 24, Zagreb 2006., str. 1-23.
 28. ———, Rod Karinjana krajem XIV. i tijekom prve polovice XV. stoljeća, *Zbornik OPZ HAZU* 25, Zagreb 2007., str. 25-58.
 29. ———, Prilog diskusiji o genealoškoj svezi omiških i ugarskih Kačića, *Zbornik OPZ HAZU* 26, Zagreb 2008., str. 49-58.
 30. Oleg **Mandić**, Bratstvo u ranosrednjovjekovnoj Hrvatskoj, *Historijski zbornik*, god. V, br. 3-4, Zagreb 1952., str. 225-298.
 31. ———, Pacta conventa i dvanaest hrvatskih bratstava, *Historijski zbornik*, god. XI-XII, br. 1, Zagreb 1959., str. 165-206.
 32. Lujo **Margetić**, Neki pravni problemi u vezi s dopisom podbana Mihajla Živkovića od 5. XI 1459., *Historijski zbornik*, god. XXIII-XXIV, br. 1, Zagreb 1971., str. 265-286.
 33. ———, *Hrvatsko srednjovjekovno obiteljsko i nasljedno pravo*, Zagreb: Narodne novine, 1996.
 34. Suzana **Miljan** – Marko **Jerković** (ur.), *Izabrane teme iz hrvatske povijesti; Zbornik radova sa znanstvenih kolokvija Dies historiae 2004.-2006.*, Zagreb: Društvo studenata povijesti "Ivan Lučić-Lucius" – Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, 2007.
 35. Stjepan **Pavičić**, *Seobe i naselja u Lici*, Antropografska istraživanja 3, *Zbornik za narodni život i običaje* 43, Zagreb: JAZU, 1962.
 36. Tomislav **Raukar**, *Seljak i plemić hrvatskoga srednjovjekovlja*, Zagreb: FF-press, 2002.
 37. Milan **Šufflay**, *Srbi i Arbanasi*, Zagreb: Azur Journal, repr. 1991.

Dodatne informacije o kolegiju

Akademski čestitost

Studenti su dužni poštovati načela akademske čestitosti koja su regulirana *Etičkim kodeksom Sveučilišta* (dokument je dostupan na stranici: www.unipu.hr).

Kontaktiranje s nastavnikom

Kontaktiranje s nastavnikom izvan nastave odvija se najčešće u vrijeme konzultacija. Konzultacije mogu biti dogovorene i u vrijeme konzultacija za druge predmete/kolegije koje drži nositelj kolegija *Hrvatsko rodovsko plemstvo*. Svakodnevno (dvosmjerno) kontaktiranje omogućuje se elektroničkom poštom (adresa elektroničke pošte dostupna je na internet stranicama Sveučilišta).

Informiranje o kolegiju

Sve informacije i materijali potrebni za upoznavanje studenata/studentica s pravima i obvezama prema kolegiju dostupni su na internetskoj stranici kolegija. Vrlo je važno redovito pohađati nastavu na kojoj će predmetni

nastavnik pružati tekuće informacije i upute za izradu predstojećih zadataka, potom redovito pratiti obavijesti na e-stranicama i na oglasnoj ploči te se informirati u vrijeme konzultacija.

Pisani radovi (domaći uradak, seminar)

Gramatička i pravopisna točnost uvjet su za pozitivnu ocjenu rada. Plagijat (prepisivanje i potom prezentiranje tuđega rada kao svojega) neće se tolerirati. Svaki rad mora sadržavati: naslovnu stranicu (a ona sadrži: ime sveučilišta, odjela, odsjeka – na vrhu; ime i prezime studenta/studentice i naslov rada – u sredini; JMBAG, smjer, kolegij, ime i prezime mentora, mjesto i datum kada je napisan rad – na dnu), sadržaj, uvod, razradu (koja se slobodno naslovljuje), zaključak, popis literature. Oblikovanje se rada također ocjenjuje. Domaći uradak ne sadrži, a seminarski rad sadrži kritički aparat (podnožne bilješke). Seminarski rad ne smije imati manje od 10 i ne više od 15 kartica.

Ispitni rokovi

Redoviti u lipnju, srpnju i rujnu te po jedan izvanredni tijekom zimskoga i ljetnog semestra.

Nositelj/nositeljica kolegija:

Dr. sc. Robert Kurelić, viši asistent.

Mrežne stranice: <http://www.unipu.hr/index.php?id=195>

E-adresa: rkurelic@unipu.hr

Telefon: 377 552

Konzultacije (ljetni semestar):

Prema rasporedu

u kabinetu za stari i srednji vijek Odsjeka za povijest

PRILOG: Kalendar nastave
Napomena za izvanredni studij: obrađuju se sve teme, ali u sažetom obliku.

Datum	TEME, ISHODI I LITERATURA
1.	(1) <i>Uvod</i> : Metodološki pristup. Periodizacija nastanka hrvatskih plemenitih rodova. Studenti/-ice će biti osposobljeni/-e pravilno definirati i objasniti procese nastanka hrvatskoga srednjovjekovnog plemstva. Literatura: Obvezna – 1, Izborna – 7, 13, 17, 19 i 36.
2.	(1) <i>Uvod</i> : Nazivlje korišteno za oznaku plemenitog roda. Razvojni preduvjeti i procesi društvenog spajanja. Studenti/-ice će biti osposobljeni/-e tumačiti i koristiti nazivlje te vrednovati razvojne procese u povijesti pl. rodova. Literatura: Obvezna – 2 i 3, Izborna – 7, 13, 17, 20 i 21.
3.	(1) <i>Uvod</i> : Društveni i politički prostor hrvatskog srednjovjekovlja u kojemu se formiraju i djeluju plemeniti rodovi. Osnove ustrojstva plemenitih rodova Studenti/-ice će biti osposobljeni/-e reproducirati, ali i povezivati procese razvoja pl. rodova koji su se zbivali u različitim srednjovjekovnim hrvatskim zemljama. Literatura: Obvezna – 2 i 3, Izborna – 9, 10, 18, 22 i 27.
4.	(2) <i>Od doseljenja preko nastanka do raseljeničke krize i nestanka rodova</i> : Teorije o podrijetlu plemenitih Hrvata. Studenti/-ice će biti osposobljeni/-e na bazi teorija o podrijetlu raspravljati, propitkivati i prosuditi razvojni tijek nastajanja pl. rodova. Literatura: Obvezna – 1 i 3, Izborna – 2, 3, 9, 10, 21, 22, 31, 36 i 37.
5.	(2) <i>Od doseljenja preko nastanka do raseljeničke krize i nestanka rodova</i> : <i>Qualiter</i> ili <i>Pacta conventa</i> i nastanak ustanove “dvanaest hrvatskih plemena”. Studenti/-ice će biti osposobljeni/-e kritički ocijeniti i na koncu revidirati dosege hrvatske historiografije koja se bavila pitanjem nastanka ustanove “dvanaest hrvatskih plemena”. Literatura: Obvezna – 1 i 3, Izborna – 2, 3, 9, 10, 21, 22, 31, 36 i 37.
6.	(2) <i>Od doseljenja preko nastanka do raseljeničke krize i nestanka rodova</i> : Prva provjera znanja (kolokvij 1); Uloga plemenitog roda Šubića Bribirskih u političkom životu Hrvatske, Dalmacije i Bosne. Studenti/-ice će biti osposobljeni/-e raspravljati, povezati i procijeniti ulogu Šubića u hrvatskoj srednjovjekovnoj povijesti. Literatura: Obvezna – 1 i 2, Izborna – 17 i 23.
7.	(2) <i>Od doseljenja preko nastanka do raseljeničke krize i nestanka rodova</i> : Plemeniti rodovi u političkoj povijesti Hrvatske nakon Šubića. Studenti/-ice će biti osposobljeni/-e selektirati, objasniti i vrednovati ulogu plemstva u hrvatskom srednjovjekovlju nakon sloma Šubića. Literatura: Obvezna – 1 i 3, Izborna – 1, 5, 6, 13, 15, 20, 24, 29, 32, 34, 35 i 36.
8.	(2) <i>Od doseljenja preko nastanka do raseljeničke krize i nestanka rodova</i> : Osmanska osvajanja u Hrvatskoj. Prostorne i demografske promjene. Studenti/-ice će biti osposobljeni/-e objektivno opisivati, prepoznati i kritički ocijeniti povezanost remetilačkih faktora u političko-teritorijalnom osipanju hrvatskih zemalja. Literatura: Obvezna – 3, Izborna – 1, 4, 14, 15, 29 i 34.
9.	(2) <i>Od doseljenja preko nastanka do raseljeničke krize i nestanka rodova</i> : Ciklusi poremećaja. Migracije i depopulacija matičnih prostora plemenitih rodova. Studenti/-ice će biti osposobljeni/-e objektivno selektirati, objasniti i kategorizirati procese demografskih gubitaka, koji su bili i bliskoj vezi sa silom raseljenim pl. rodovima. Literatura: Obvezna – 1, Izborna – 1, 4, 14, 15, 29 i 34.
10.	(3) <i>Gospodarska podloga plemićkih rodova</i> : Razvoj strukture “plemenščina” pojedinih rodova. Zajednička i imovina pojedinaca. Studenti/-ice će biti osposobljeni/-e razlikovati i kreativno povezati izvorne informacije o strukturama plemenščina i vrstama imovine plemenitog roda. Literatura: Obvezna – 2 i 3, Izborna – 5, 7, 13, 16, 17 i 36.
11.	(3) <i>Gospodarska podloga plemićkih rodova</i> : Različitost pravnih podloga koje određuju imovinske odnose među pripadnicima roda. Razdioba, pravo prvokupa i pravo međusobnog

	nasljeđivanja “plemenščine”.
	Studenti/-ice će biti osposobljeni/-e reproducirati, raspravljati i povezivati pravne podloge na temelju kojih su se stvarali imovinski odnosi među članovima pl. roda.
	Literatura: Obvezna – 2 i 3, Izborna – 5, 7, 13, 16, 17 i 36.
12.	(3) <i>Gospodarska podloga plemićkih rodova</i> : Druga provjera znanja (kolokvij 2); Veličine i vrijednosti “plemenščina”. Utjecaj “plemenščine” na koheziju plemenitih rodova.
	Studenti/-ice će biti osposobljeni/-e opisati, objasniti i razlikovati elemente koji su bili osnovama solidarnosti među članovima pl. roda.
	Literatura: Obvezna – 2, Izborna – 5, 7, 13, 16, 17 i 36.
13.	(3) <i>Gospodarska podloga plemićkih rodova</i> : Preduvjeti gospodarskog razvoja. Politička vlast i gospodarstvo.
	Studenti/-ice će biti osposobljeni/-e protumačiti i kritički ispitati veze politike i gospodarstva u životu pl. roda.
	Literatura: Obvezna – 2 i 3, Izborna – 5, 7, 13, 16, 17 i 36.
14.	(3) <i>Gospodarska podloga plemićkih rodova</i> : Gospodarski sustavi. Zemljišni posjed i agrarni odnosi. Proizvodnja i prinosi.
	Studenti/-ice će biti osposobljeni/-e opisivati i protumačiti agrarne odnose koji su vladali na plemenščinama pl. rodova.
	Literatura: Obvezna – 2 i 3, Izborna – 5, 7, 13, 16, 17 i 36.
15.	(3) <i>Gospodarska podloga plemićkih rodova</i> : Dodatni rok za provjeru znanja (popravni kolokvij); Trgovina kao važan izvor gospodarske moći plemenitih rodova. Integrativnost trgovine. Gospodarske i društvene komunikacije.
	Studenti/-ice će biti osposobljeni/-e povezati i prosuditi vrijednost trgovačke aktivnosti u gospodarskim sustavima pl. rodova.
	Literatura: Obvezna – 2 i 3, Izborna – 5, 7, 13, 16, 17 i 36.

Teme koje studentice/studenti moraju sami svladati vlastitim istraživanjima i iščitavanjima gore navedene literature:

- (4) *Sazrijevanje zajednica plemenitih ljudi*: Struktura plemenitih rodova. Odnosi među članovima roda. Položaj žene i bračne strategije plemenitih rodova. Rodoslovi, broj članova i statistički pokazatelji. Pojedinaac i zajednica. Sigurnost i ugroženost. Imovno raslojavanje i uzdizanje pojedinih obitelji plemenitih rodova. Zajednički kult i predaja plemićkog roda. Samostani i redovničke zajednice u životu plemenitih rodova. Sjedišta, gradovi, utvrde i rezidencije plemićkih rodova. Zajednički simboli plemenitih rodova.
- (5) *Političke ideje, intelektualna i kulturna nadgradnja hrvatskog srednjovjekovlja proizašla iz djelovanja plemićkih rodova*: Politički značaj ustanove “dvanaest hrvatskih plemena”. Heretički pokreti i plemeniti rodovi. Hrvati, članovi plemićkih rodova na europskom prostoru. Društvena uloga plemića. Hodočašća, razvoj Crkve, donatorstvo i duhovnost pripadnika plemenitih rodova. Europski tehnološki odjeci među članovima plemićkih rodova i hrvatsko tiskarstvo. Plemenita baština hrvatskog srednjovjekovlja.